

Міжнародна економіка

Вей Ду,
Ігор ЛІЩИНСЬКИЙ

**ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ КИТАЮ
В АГРАРНИЙ СЕКТОР:
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Резюме

Китай є світовим лідером за обсягом прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у сільське господарство. Цей статус здобутий у результаті затвердження довгострокової політики, зокрема стратегії «виходу» на ринки та ініціативи «Один пояс, один шлях». Незважаючи на це лідерство, загальний обсяг ПІІ, так і ПІІ в сільське господарство протягом останніх років зменшувався. Мета статті – аналіз структури та тенденцій китайських зовнішніх ПІІ у сільське господарство з огляду на обмежений доступ до статистичних даних. Згідно з результатами, загальний обсяг сільськогосподарських ПІІ Китаю перевищив \$106,98 млрд (7,4% від загального обсягу ПІІ Китаю) у період з 2005 по 2023 рр. Незважаючи на коливання обсягу інвестицій, простежувалася тенденція до зростання, пік якого припав на 2017 р., коли були проведені значні транзакції (наприклад, придбання Syngenta). Розвинені країни є основними реципієнтами китайських ПІІ в аграрний сектор, водночас країни, що розвиваються, домінують у китайських будівельних проєктах. У списку як інвесторів, так і забудовників – переважно державні підприємства. Таким чи-

© Вей Ду, Ігор Ліщинський, 2024.

Ду Вей, Професійно-технічний коледж Цзюцюань, Ганьсу, Цзюцюань, район Сучжоу, Китай. ORCID: 0009-0003-8199-7972 Е-мейл: 61640412@qq.com
Ліщинський Ігор, доктор економічних наук, професор, кафедра міжнародної економіки, Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, Україна. ORCID: 0000-0003-1602-1677 Е-мейл: lio@wunu.edu.ua

ном, траєкторія китайських прямих іноземних інвестицій у сільське господарство є переконливим наративом стратегічного глобального залучення та економічної експансії.

Ключові слова:

сільське господарство, прямі іноземні інвестиції, Китай, будівництво.

Класифікація за JEL: F21, Q17.

9 рисунків, 1 таблиця, 13 джерел літератури.

Огляд літератури і постановка проблеми

Після вступу Китаю до Світової організації торгівлі (СОТ) його аграрний сектор економіки зіткнувся зі значними проблемами, що пов'язані з поступовим обмеженням політики захисту цього сектору та отриманням доступу до міжнародного сільськогосподарського ринку. Відповідно, китайське сільське господарство зазнало сильного впливу міжнародних сільськогосподарських гігантів. Китаю вкрай необхідно активно досліджувати зовнішні ринки та використовувати систему «два ринки і два ресурси» для підвищення своєї міжнародної конкурентоспроможності. Завдяки відповідній національній політиці, особливо після впровадження стратегії «виходу» на світові ринки в 2006 р., кількість підприємств, які здійснюють закордонні сільськогосподарські інвестиції, продемонструвала тенденцію повільного початкового зростання з наступним стрімким розширенням.

Згідно зі статистичними даними Міністерства торгівлі, у період з 2004 р. по грудень 2019 р. загалом схвалено реєстрацію 3687 китайських закордонних інвестиційних і засновницьких сільськогосподарських підприємств. З них у період «13-ї п'ятирічки» затверджено 1144, що становить 31,03% від загальної кількості. Таке зростання насамперед зумовлено реалізацією національної стратегії «виходу» на світові ринки та політики підтримки аграрного сектору. Особливо помітне прискорення глобальної експансії китайських під-

приємств після пропозиції стратегії «Один пояс, один шлях» у 2013 р. Тільки з 2014 по 2019 рр. кількість компаній, схвалених і зареєстрованих для проведення закордонних сільськогосподарських інвестицій, досягла 2869 (Ду & Ліщинський, 2023).

Однак з 2019 р. послідовно знижувались обсяги китайських закордонних інвестицій, у т. ч. у сільське господарство. Незважаючи на те, що протягом останніх років Китай відіграє важливу роль у світових іноземних інвестиціях, очікується, що в близькому майбутньому ситуація зміниться, зокрема під впливом двох основних факторів. По-перше, розвинені країни посилили контроль за китайськими інвестиціями в стратегічні сектори економіки, посилюючись на занепокоєння щодо національної безпеки та власних економічних інтересів. По-друге, Китай не бажає відповісти взаємністю, дозволивши іноземним інвесторам отримати доступ до свого внутрішнього ринку, що лише поглиблює виявлені проблеми. Оскільки тиск поступово збільшуватиметься, подібні розбіжності, ймовірно, змінять роль Китаю в сфері глобальних іноземних інвестицій, а геополітична напруженість та економічні міркування сприятимуть подальшому скороченню китайських ПІІ.

Мета дослідження – аналіз структури та тенденцій китайських прямих іноземних інвестицій у сільське господарство з огляду на обмежений доступ до статистичних даних.

Аспекти зовнішніх ПІІ у сільське господарство переважно задокументовані у звітах Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), МВФ, національних міністерств торгівлі та інших відповідних установ. Питання, присвячені ролі Китаю в сфері ПІІ в сільське господарство, відображені у працях Герінгера (2024), Гуча та Гейла (2018), Цзяна та ін. (2019), Мегбоуена та ін. (2019), Пасарібу та ін. (2021), Сізерса (2023; 2024), Суна та ін. (2023). Незважаючи на це, післяковідна динаміка ще не врахована.

Методологія

Стаття ґрунтується на аналізі статистичної бази даних щодо китайських прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та будівельних проєктів у період з 2005 по 2023 рр. Дані отримано з таких джерел, як China Global Investment Tracker (CGIT) і Міністерство торгівлі Китаю (MOFCOM). Водночас вони не збігаються повністю. У статті описано динаміку потоків, а також географічні та галузеві моделі загальних зовнішніх ПІІ та будівельних проєктів Китаю. Частка Китаю у світових обсягах аграрних інвестицій розрахована відповідно до звіту Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO). Проведено детальний аналіз структури зовнішніх прямих іноземних інвестицій Китаю в сільське господарство на основі даних CGIT: ключових донорів та реципієнтів, найбільш значущих проєктів.

Результати дослідження

Китайські інвестори суттєво вплинули на світову арену за останні три десятиліття через пошук природних ресурсів, технологій і всесвітньо визнаних брендів. За даними China Global Investment Tracker, загальна вартість китайських закордонних придбань у період з 2005 по 2023 рр. перевищила 2,4 трлн дол. Найбільш важливий період простежувався в 2016–2017 рр., коли китайські прямі іноземні інвестиції (ПІІ) досягли свого піку. Однак експерти з Дослідницького інституту ім. Флосбаха фон Шторха припускають, що розпочався новий етап, який характеризується відпливом ПІІ з Китаю (Gehring, 2024).

Водночас виявлена помітна розбіжність між офіційними цифрами, які надало Міністерство торгівлі Китаю (MOFCOM), і даними China Global Investment Tracker (CGIT) (рис. 1).

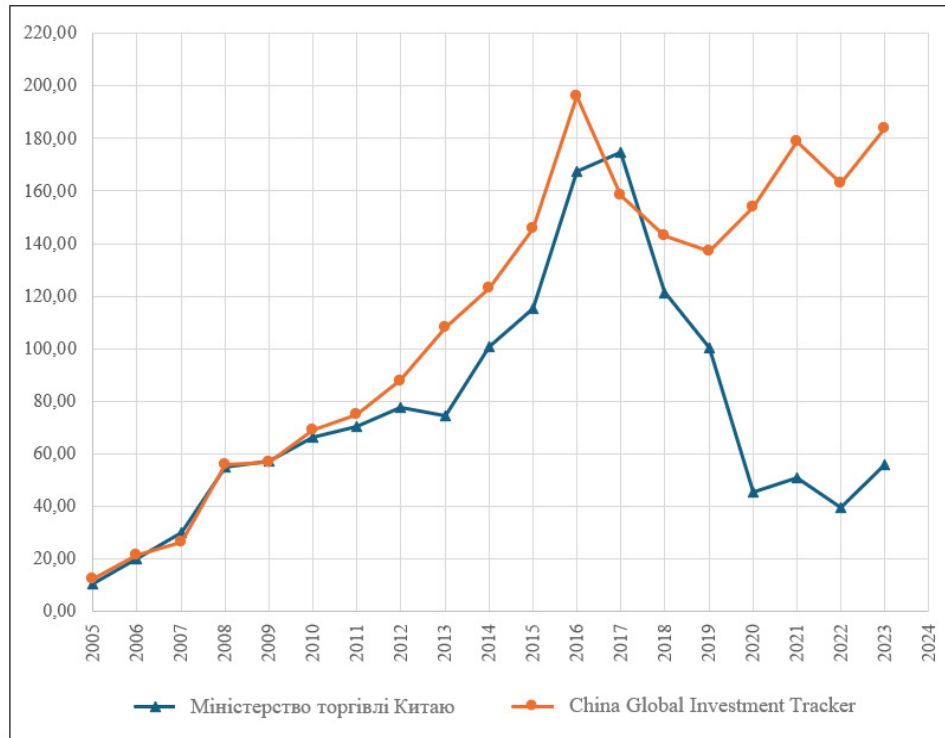
Важливо визнати, що хоча CGIT пропонує найбільш повний публічний звіт про інвестиції Китаю, він все-таки не враховує транзакції на суму менше 95 млн дол. США, потенційно пропускаючи значну частину інвестицій, якщо середній розмір транзакції нижчий. І навпаки, MOFCOM стверджує, що значна частина ПІІ надходила до Гонконгу, а потім до офшорних фінансових центрів, таких як Британські Віргінські острови, що ускладнює аналіз потоків капіталу.

Жоден окремий регіон світу не домінує в списку пріоритетів Китаю щодо зовнішніх прямих іноземних інвестицій (ПІІ) (рис. 2). З 2005 по 2023 рр. найбільшими реципієнтами китайських іноземних інвестицій були країни Європи (21,4%), Східної Азії (16,9%) і Західної Азії (15,4%), після них – країни Африки на південь від Сахари (14,9%), Північна Америка (12,8%), арабські країни Близького Сходу та Північної Африки (11,5%) і Південна Америка (13,1%). Однак відносна важливість цих регіонів та рівня інвестицій в них суттєво коливалася протягом років (Gehring, 2024).

Крім того, відомі дані, згідно з якими до пандемії Covid-19 китайські іноземні інвестори періодично зміщували свою увагу між регіонами в гонитві за природними ресурсами та товарами (Scizzors, 2023). Така регіональна стратегія диверсифікації може дати Китаю та його всюдисущій Комуністичній партії (КПК) впевненість у тому, що їхні ланцюги постачання менш вразливі до збоїв.

Рисунок 1

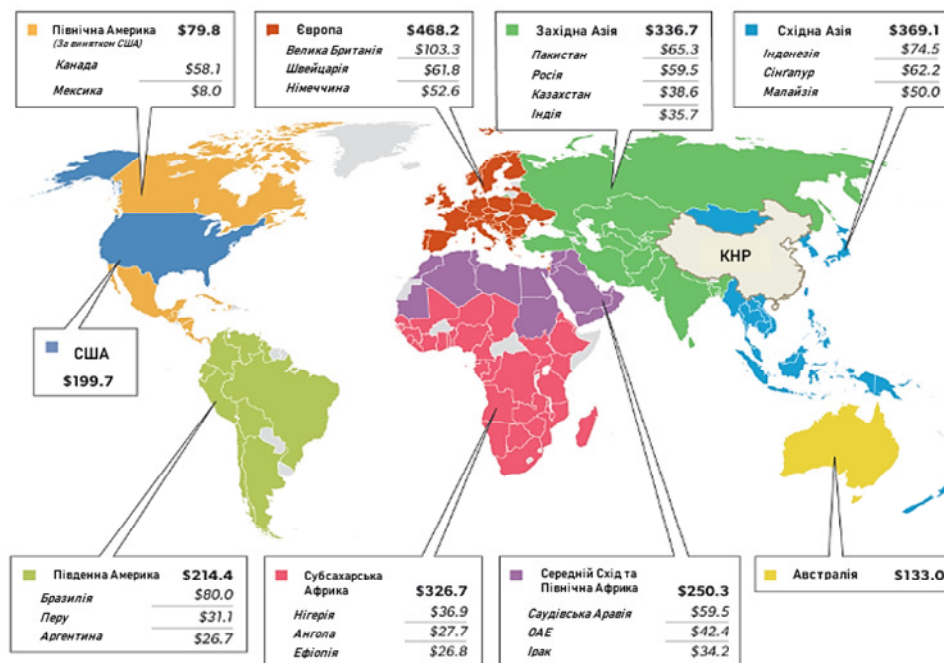
Порівняння даних про зовнішні інвестиції Китаю:
Міністерство торгівлі Китаю та China Global Investment Tracker (CGIT),
2005–2023 рр. (млрд дол. США)

Джерело: створено авторами на основі даних China Global Investment Tracker (2024) і Міністерства торгівлі Китаю, Національного бюро статистики та Державного управління іноземною валютою (2023).

Рисунок 2

Загальна вартість зовнішніх інвестицій і будівничих проєктів Китаю, 2005–2023 рр. (млрд дол. США)

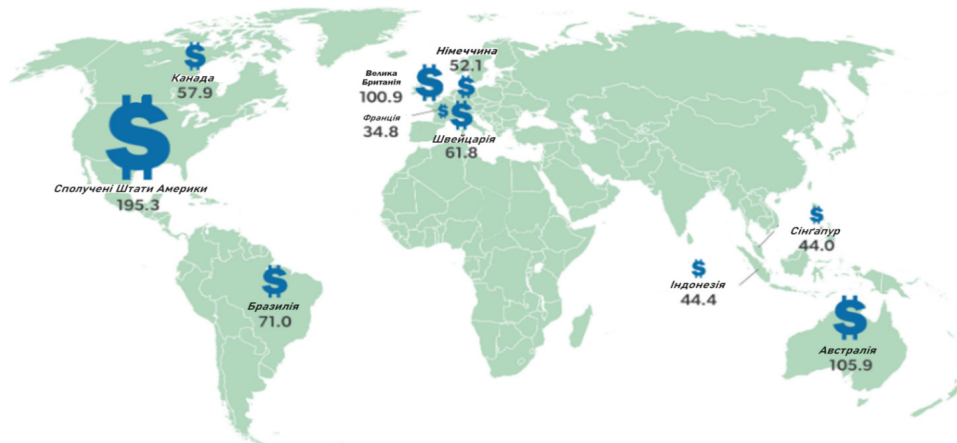

Джерело: Сізерс (2024).

Серед основної десятки країн, які з 2005 р. отримують ПІІ з Китаю, перші три позиції займають країни з розвинутою економікою (рис. 3). Сполучені Штати зберігають позицію лідера із сукупним обсягом у 195 млрд дол., після них – Австралія (105 млрд дол. США) і Велика Британія (100,9 млрд дол. США). До цього рейтингу належить Індонезія через наявність корисних копалин, що необхідні для альтернативних джерел енергії та виробництва електромобілів. З іншого боку, Швейцарія зберігає свою помітну позицію переважно завдяки мегаугоді за участі Syngenta в 2017 р. Решта країн у першій десятці демонструють нижчі показники як за обсягом, так і за кількістю транзакцій (Scizzors, 2024).

Рисунок 3

10 найбільших країн-отримувачів китайських ПІІ, 2005–2023 рр.
(млрд дол. США)

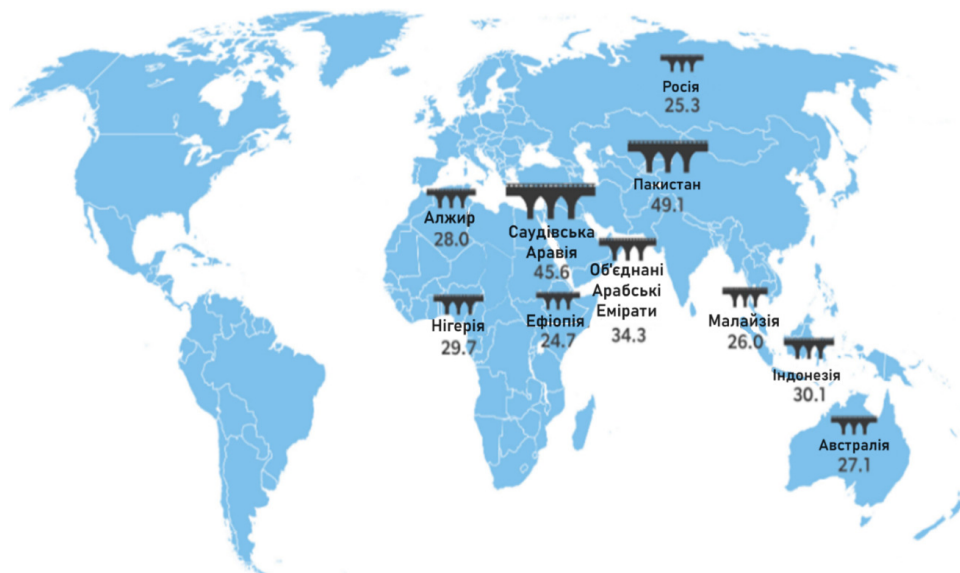

Джерело: Сізерс (2024).

Угоди про співпрацю щодо будівництва головних масштабних проєктів Китайської Народної Республіки (КНР) укладені в рамках Ініціативи «Один пояс, один шлях» (BRI) (рис. 4). Якщо розглядати повний перелік країн, то обсяг будівництва в рамках BRI приблизно на 35% перевищує обсяг інвестицій, що вказує на зміну в їхніх глобальних взаєминах. Науковці часто висловлюють побоювання, що Пекін використовує локальні конфлікти для придбання головних активів. Хоча така можливість реальна, згідно з історичними даними Китаю насамперед зосереджений на будівництві, а не на прямій закупівлі акцій.

Будівельні роботи переважно здійснюють державні підприємства, наприклад State Construction Engineering (CSCEC). За даними CGIT, серед 25 найбільших будівельних компаній Китаю, що виконують проєкти закордоном, 24 є державними підприємствами. І навпаки – серед 75 найбільших інвесторів простежується більша присутність приватних компаній. Десятиліттями ці державні підприємства працювали на внутрішньому ринку в складних умовах і часто брали участь у масштабних обов'язкових проєктах. Вони звикли терпіти значні фінансові та матеріально-технічні втрати в бідніших країнах для досягнення політичних цілей. Коли США, ЄС або інші держави згадуються як конкуренти Китаю в реалізації державних інфраструктурних проєктів, то це означає, що такі компанії мають бути готові нести фінансові втрати, щоб витримати конкуренцію.

Рисунок 4

10 найбільших країн-одержувачів китайського фінансування будівельних проєктів, 2005–2023 рр. (млрд дол. США)

Джерело: Сізєрс (2024).

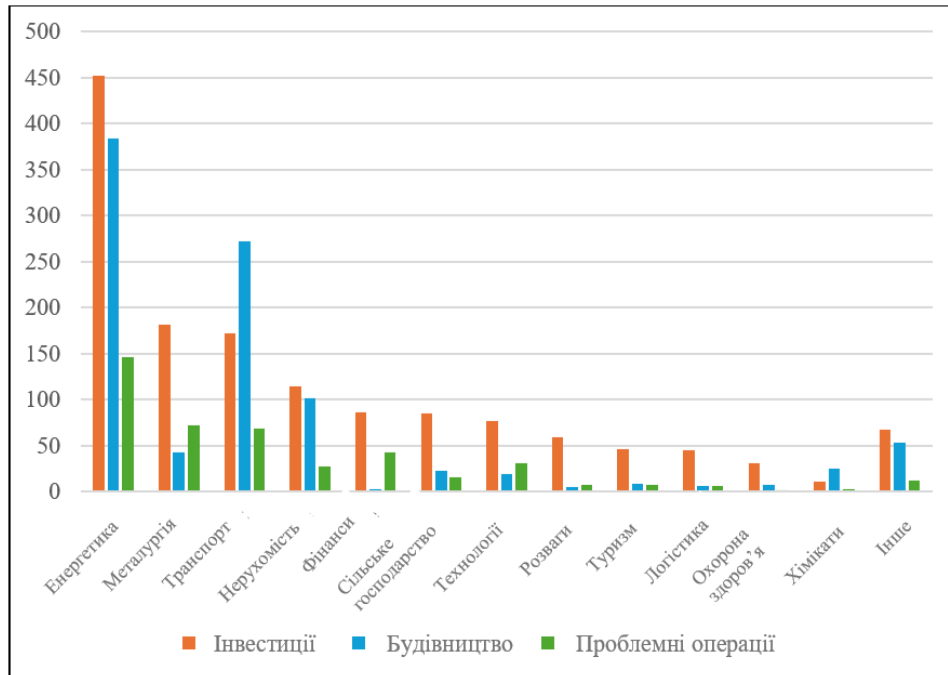
У цій сфері інвестування простежується зосередженість на певних аспектах (рис. 5). Так, на енергетику, зокрема на нафту, припадає 31% інвестицій. Однак неврахування сум менше 95-ти млн дол. означає, що інвестиції в нерухомість значно нижчі, ніж вони були б, якби кожне окреме придбання житла можна було точно порахувати. До пандемії в кількох секторах із нижчим рейтингом простежувалося зростання витрат, які згодом супроводжувалися обмеженнями, які накладали або країни, що приймали, або КНР.

В енергетичному секторі домінує процес побудови нових проєктів, наступним пріоритетом є логістика. Зокрема будівництво об'єктів гідроенергетики випередило вугільну галузь. У транспортному секторі залізниця та автомобільний транспорт все ще конкурують за першість, причому інвестиції в перший значно переважають інвестиції в залізничний транспорт та судноплавство.

Рисунок 5

**Структура зовнішніх інвестицій і будівництва Китаю, 2005–2023 рр.
(млрд дол. США)**

Джерело: створено авторами з використанням даних China Global Investment Tracker (2024).

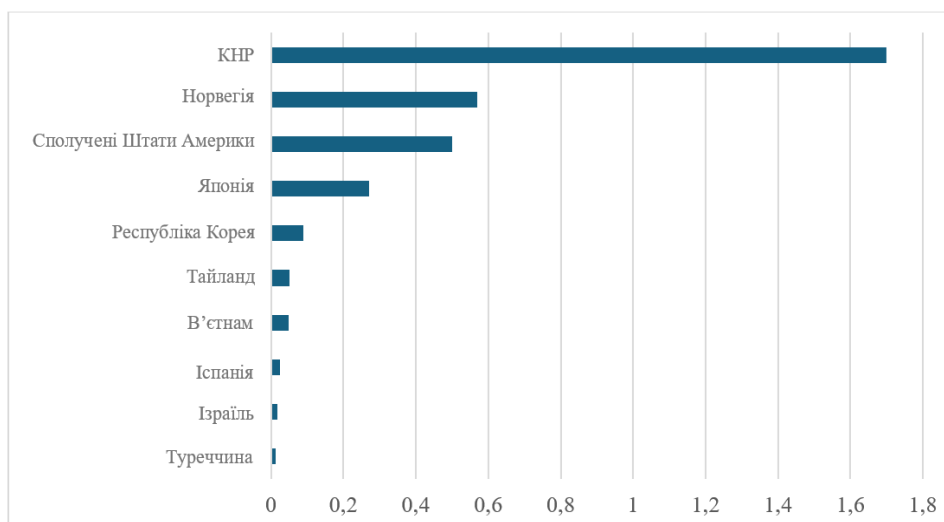
Таким чином, зовнішні інвестиції та будівельна діяльність Китаю у 2023 р. відображали стан його внутрішніх економічних умов. Якщо порівняти з 2022 р., то, незважаючи на певні покращення, показники не виправдали початкових очікувань. Глобальна ситуація зазнала значних змін із початком пандемії COVID-19, у зв'язку з цим Китай зіткнувся з проблемами проведення закордонних інвестицій і досягнення темпів будівництва на тому рівні, який простежувався в середині 2010-х років.

Згідно зі звітом Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO) за 2023 рік, Китай є основним джерелом прямих іноземних інвестицій у сільське господарство, що охоплює рослинництво, сільськогосподарську техніку, сировину, харчову обробку та логістику, в період з 2013 по

2022 рр. У цей час КНР досягла рівня інвестицій у середньому 1,71 млрд дол. США на рік, тобто цифра, яка перевершувала будь-яку іншу країну принаймні втричі. Примітно, що китайські інвестиції в сільське господарство за кордоном різко зросли: до 2016 р. близько 1300 китайських підприємств почали працювати у понад 100 країнах завдяки фінансовій підтримці державних банків (Gooch & Gale, 2018). Норвегія посіла друге місце за обсягом прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор (у середньому 567 млн дол. США на р.), незважаючи на деінвестування на суму -1,13 млрд дол. США у 2021 р. США посіли третє місце в цьому рейтингу (середньорічний вклад за той самий проміжок часу – 496 млн. дол. США) (рис. 6).

Рисунок 6

Найбільші щорічні донори прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор, 2018–2022 (млрд дол. США за цінами 2015 р.)

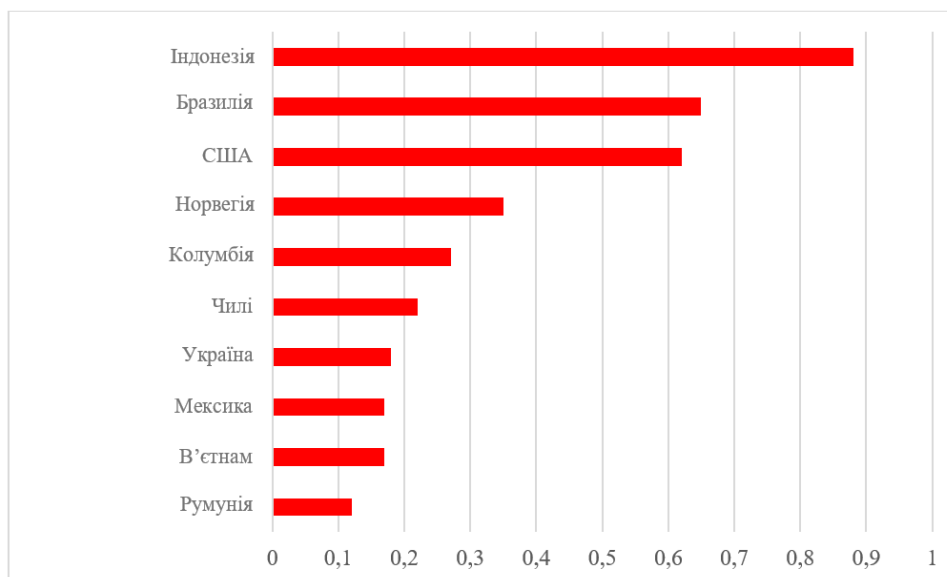
Джерело: FAO (2023).

Зі сторони реципієнтів, Індонезія виявилася основним бенефіціаром надходжень ПІІ у сільське господарство з 2018 по 2022 рр., у середньому 888 млн дол. США на рік (рис. 7). Однак це середнє значення приховує значні надходження в 2018–2019 рр., коливаючись від 1,7 до 3 млрд дол. США, з подальшим відпливом надходжень у наступні роки через вилучення з капіта-

лу багатонаціональних корпорацій. Уряд Індонезії відповів пом'якшенням правил ПІІ, дозволивши іноземним компаніям володіти більшими пакетами акцій у вітчизняних підприємствах. Наприклад, у секторі виробництва пальмової олії, іноземні організації можуть придбати до 95% акцій місцевих компаній (OECD, 2020; Pasaribu et al., 2021).

Рисунок 7

Найбільші щорічні одержувачі ПІІ в аграрному секторі, 2018–2022 рр.
(млрд дол. США за цінами 2015 р.)

Джерело: FAO (2023).

Бразилія стала другим за величиною реципієнтом із середньорічним надходженням ПІІ у 635 млн дол. США, після неї – США (621 млн дол. США). Статус Бразилії як одного з основних світових виробників сільськогосподарської продукції зробив агробізнес ключовим рушієм національної економіки та економічного зростання (Corcioli та ін., 2022).

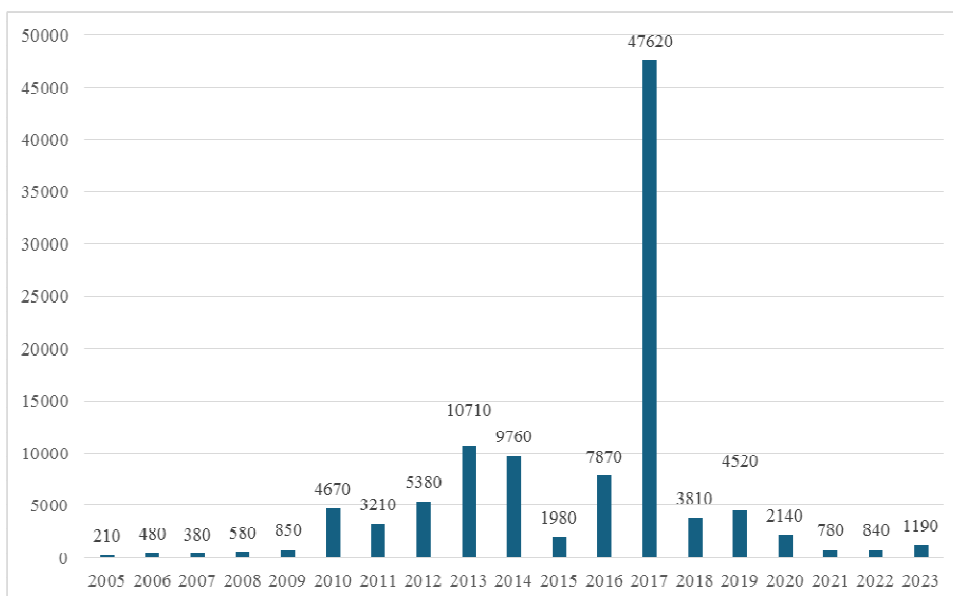
Як зазначалося раніше, аграрні зовнішні ПІІ доволі пріоритетні для національної економіки, хоча їхні обсяги зменшуються протягом останніх кількох років. Динаміка зовнішніх інвестицій і будівельних проєктів Китаю, засно-

вана на даних China Global Investment Tracker (CGIT), відображена на рис. 8. Варто зазначити, що CGIT охоплює транзакції на суму менше 95 млн дол., тому надана статистика може бути неповна.

Пік простежувався у 2017 р., що переважно пов'язано з первинною публічною пропозицією (IPO) щодо Syngenta, найбільшого у світі виробника сільськогосподарських хімікатів і насіння, яке базується в Швейцарії. ChemChina, державне підприємство, придбало 98% його акцій, що стало найбільшим іноземним придбанням Китаю за всю історію.

Рисунок 8

Обсяги зовнішніх інвестицій і будівельних проєктів Китаю в аграрному секторі, 2005–2023 рр. (млрд дол. США)

Джерело: створено авторами з використанням даних China Global Investment Tracker (2024).

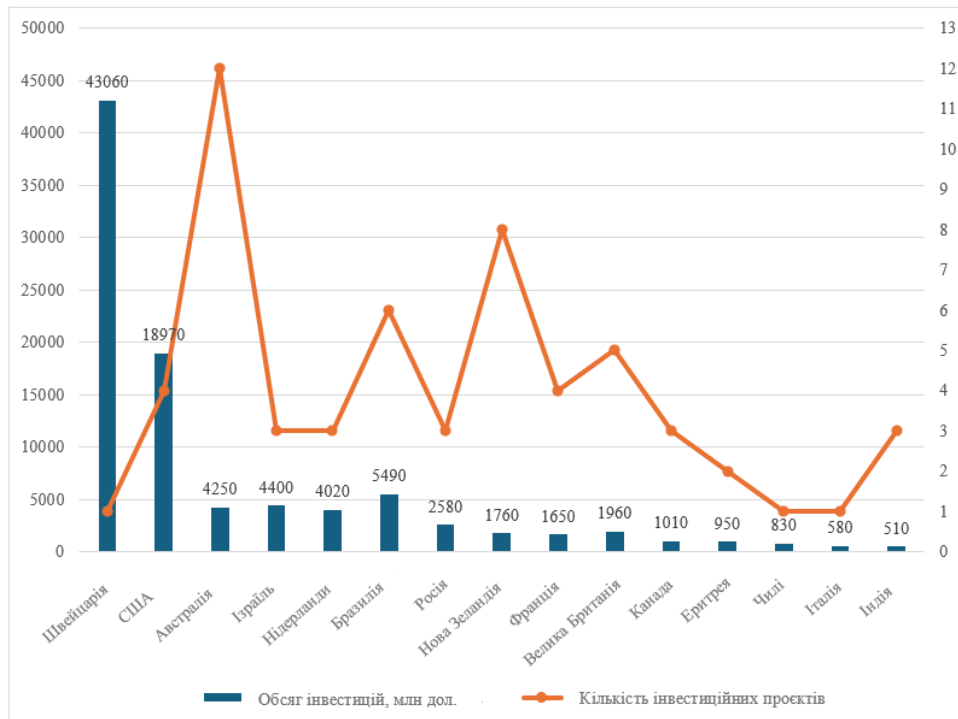
У результаті вищезгаданої транзакції Швейцарія стала найбільшим реципієнтом ПІІ Китаю в сільське господарство. Іншими головними реципієнтами переважно є розвинені країни (рис. 9). Загалом із 2005 по 2023 рр. загалом

льний обсяг сільськогосподарських ПІІ Китаю перевищив 106,98 млрд дол. США (7,4% від загального обсягу ПІІ Китаю). За цей період CGIT має дані про 150 транзакцій. Більшість із них – це ПІІ за стратегією «Brownfield investment», тобто придбання вже відомих компаній, водночас 21 проєкт реалізовувався за стратегією «Greenfield investment», тобто побудови підприємств з нуля.

Китайські закордонні будівельні проєкти в галузі сільського господарства не настільки добре фінансуються. Загалом за 2005–2023 рр. загальний обсяг будівництва перевищив 21 млрд дол. США, у т. ч. 69 угод із середнім обсягом 315 млн дол. США. На відміну від ПІІ, китайські будівельні проєкти в галузі сільського господарства переважно реалізуються в країнах, що розвиваються.

Рисунок 9

Основні реципієнти ПІІ Китаю в сільське господарство, 2005–2023 рр.

Джерело: створено авторами на основі даних China Global Investment Tracker (2024).

Головні китайські інвестори в іноземне сільське господарство наведені в табл. 1. Більшість з них – державні компанії. Значна частина залучена в понад один інвестиційний проєкт протягом 2005–2023 рр.

Таблиця 1

Головні китайські інвестори в іноземне сільське господарство, 2005–2023 рр.

Інвестор	Обсяг, млн дол. США	Кількість проєктів
China National Chemical (ChemChina)	50170	10
WH Group (formerly Shuanghui)	7580	3
China National Cereal, Oil and Foodstuffs (COFCO)	6360	10
China National Machinery Industry (Sinomach)	5370	22
Bright Foods	4210	5
China International Trust and Investment (CITIC)	3020	7
Legend	2480	3
China Investment Corporation (CIC)	2410	2
State Development and Investment Corp.	2130	5
China Communications Construction	1700	8
China North Industries (Norinco)	1500	1
Power Construction Corp. (PowerChina)	1080	3
State Construction Engineering	1020	4
Yili Industrial	1020	4
Sichuan Railway Investment	950	1
China Railway Construction	770	2
China Poly	730	3
Shanghai Zhongfu	730	1
Shanghai Pengxin	710	3
Xiwang Group, Primavera Capital	580	1
Chongqing Grain	570	1
China Resources	540	1
Alibaba	510	3
China Railway Engineering	500	2

Джерело: створено авторами на основі даних China Global Investment Tracker (2024).

Згідно з галузевою класифікацією сільськогосподарських ПІІ Китаю, такі сфери, як рослинництво, лісозаготівля, і тваринництво насамперед належать до інвестицій у виробництво та розвиток в іноземних країнах, а інші категорії охоплюють комплексний розвиток сільського господарства, що складається з більш ніж двох галузей. Рослинництво переважно охоплює вирощування рису, водночас лісове господарство зосереджене на лісозаготівлі та вирощуванні каучукових дерев.

Висновки

Траєкторія китайських прямих іноземних інвестицій в аграрний сектор – переконливий наратив стратегічного глобального залучення та економічної експансії. Протягом багатьох років Китай демонстрував значну відданість інвестуванню в різні галузі сільського господарства за кордоном, щоб забезпечити наявність продовольчих ресурсів, розширити технологічні можливості та сприяти міжнародній співпраці. Запуск ініціативи «Один пояс, один шлях» додає процесу додаткового імпульсу. Проте останні світові та регіональні кризи спричинили значне скорочення обсягів інвестицій. Незважаючи на ці коливання, Китай спромігся стати головним гравцем у світових сільськогосподарських інвестиціях. Розвинуті країни є його основними реципієнтами, що відображає масштаб інвестиційних намагань Китаю та його стратегічного партнерства в галузі сільського господарства.

Дослідження підкреслює важливість розуміння рушійної сили і наслідків китайських ПІІ в аграрний сектор. Аналіз тенденцій, країн-реципієнтів, інвесторів, політиків та зацікавлених сторін дає змогу отримати уявлення про динаміку формування потоків інвестицій у сільське господарство та розробити свої стратегії для максимізації взаємної вигоди.

У майбутньому, оскільки Китай все ще зорієнтований на глобальному економічному ландшафті та визначає цілі сталого розвитку, його зовнішні ПІІ в сільське господарство надалі розширюватимуться. Розвиток інновацій, сприяння співпраці та просування практики відповідального інвестування будуть важливими для використання повного потенціалу китайських інвестицій в аграрний сектор у світовому масштабі. Завдяки узгодженим зусиллям і стратегічному партнерству ПІІ Китаю в сільське господарство можуть сприяти стійкості та сталості глобальної продовольчої системи.

Список використаної літератури

- China Global Investment Tracker. (2024). *Worldwide Chinese investments & construction* [Interactive Dataset]. Retrieved on February 10, 2024, from <http://www.aei.org/china-global-investment-tracker>.
- Chinese Ministry of Commerce, National Bureau of Statistics, & State Administration of Foreign Exchange. (2023). *2022 Statistical Bulletin of China's Outward Foreign Direct Investment*.
- Corcioli, G., Medina, G. da S., & Arrais, C. A. (2022). Missing the target: Brazil's agricultural policy indirectly subsidizes foreign investments to the detriment of smallholder farmers and local agribusiness. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, 5, 796845. <https://doi.org/10.3389/fsufs.2021.796845>
- Du, W., & Lishchynskyy, I. (2023). Development of agriculture in Chinese peripheral rural regions. *Herald of Economics*, 4, 94–103. <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.04.094>
- Gehring, A. (2024). *The golden age of China's outward FDI is likely over*. Flossbach von Storch Research Institute. <https://www.flossbachvonstorch-researchinstitute.com/en/studies/the-golden-age-of-chinas-outward-fdi-is-likely-over/>.
- Gooch, E. & Gale, F. (2018). *China's foreign agriculture investments* (Economic Information Bulletin No. 192). U. S. Department of Agriculture, Economic Research Service. <https://www.ers.usda.gov/webdocs/publications/88572/eib-192.pdf>.
- Jiang, X., Chen, Y., & Wang, L. (2019). Can China's agricultural FDI in developing countries achieve a win-win goal? – Enlightenment from the literature. *Sustainability*, 11(1), 41. <https://doi.org/10.3390/su11010041>
- Megbowon, E., Mlambo, C., & Adekunle, B. (2019). Impact of China's outward FDI on Sub-Saharan Africa's industrialization: Evidence from 26 countries. *Cogent Economics & Finance*, 7(1). <https://doi.org/10.1080/23322039.2019.1681054>
- OECD. (2020). *OECD Investment Policy Reviews: Indonesia 2020*. OECD Investment Policy Reviews. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/b56512da-en>
- Pasaribu, D., Murwani, A., & Setiawan, I. (2021). Foreign direct investment in Indonesia's agriculture. *Policy Paper No. 35. Center for Indonesian Policy Studies (CIPS)*. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/249415/1/CIPS-PP35.pdf>.

- Scizzors, D. (2023). China's global investment surges, finally. *American Enterprise Institute*. <https://www.aei.org/research-products/report/chinas-global-investment-surges-finally/>.
- Scissors, D. (2024). Better but not well: China's global investment needs more fuel. *American Enterprise Institute*. <https://www.aei.org/research-products/report/better-but-not-well-chinas-global-investment-needs-more-fuel/>.
- Sun, Y., Zhang, K., & Zhang, S. (2023). The impact of Chinese outward foreign direct investment on the comparative advantage of the Belt and Road countries. *Journal of the Asia Pacific Economy*, 28(3), 1251–1285. <https://doi.org/10.1080/13547860.2021.1950114>